

Voorstel tot deelname aan project Tuinrangers

1. Het project

Meer dan 10% van Vlaanderen bestaat uit **particuliere tuinen**, koertjes en balkons. Aaneengesloten tuincomplexen slingeren als groene linten door ons landschap. Ze **kunnen een belangrijke rol spelen in de strijd tegen droogte, hittegolven en biodiversiteitsverlies**. Kortom, het natuurpotentieel van onze tuinen is gigantisch. De Tuinrangers kunnen dit helpen ontsluiten.

Tuinrangers zijn gepassioneerde **vrijwilligers**. Hobbytuiniers met een hart voor de natuur die worden opgeleid en verder ondersteund door Inverde, het opleidingscentrum van het Agentschap Natuur en Bos. De Tuinrangers nemen je mee op ontdekking in je eigen tuin. Ze geven laagdrempelig **advies op maat om je tuin biodiverser en klimaatrobuuster te maken**. Concreet promoten ze **'tuinbiotopen'** zoals bomen, hagen, vijvertjes en bloemenweides. Zo krijg je gegarandeerd nog veel meer vogels en vlinders op bezoek.

Voor de individuele burger gaat het om een **gratis dienst**, gefinancierd door het lokaal bestuur, waarbij de Vlaamse Overheid instaat voor alle praktische aspecten.

Tuinrangers is in april 2021 gestart als een pilootproject in 9 erg diverse Vlaamse gemeenten, maar intussen zijn al meer dan 60 lokale besturen overtuigd. Hopelijk springt Morsel volgende bestuursperiode mee op de trein.

1.1. Een professionele vrijwilligerswerking

Inderdaad, een vrijwilligerswerking kan wel degelijk professioneel georganiseerd zijn.

- Allereerst besteedt Inverde de nodige zorg aan de **rekrutering** van de juiste profielen.
- Daarna krijgen de geselecteerde kandidaten een intensieve praktijkgerichte **opleiding** (9 halve dagen)
- Alle vrijwilligers krijgen een **complete rangeruitrusting** om van elk tuinadvies een beleving te maken.
- Het **kwalitatief didactisch materiaal** is mooi vormgegeven en wordt op tijd aangevuld.
- Lokale Tuinrangers kunnen terecht op een **online helpdesk** en bij de **vrijwilligerscoördinator** van Inverde.
- Twee keer per jaar is er een nationale **ontmoetingsdag** voor Tuinrangers met netwerking en bijscholingen.
- Dankzij een **speciaal ontwikkelde app** staat elke Tuinranger in **voor** zijn eigen **planning en rapportage**.
- De vrijwilligers kunnen rekenen op een **forfaitaire onkostenvergoeding** van € 15 per tuinbezoek.

1.2. Laagdrempelig tuinadvies met impact

De doelgroep van de Tuinrangers is ruimer dan de 'usual suspects' van klimaatbewuste burgers. Met dit project kunnen we breed mikken dankzij:

- Een **laagdrempelige safaribenadering** gericht op bijen, vlinders, tuinvogels en egels in plaats van CO2-captatie of het 'urban heat island effect'.
- Erg concreet **hands-on advies op maat van de tuin** en de bewoners, ondersteund door **aantrekkelijke adviesfiches**. Gebundeld in een handig **mapje** met op de achterkant een **schets van het tuinplan**.
- Elke tuineigenaar krijgt een **inspirerende safarikit** die het mogelijk maakt om direct de handen uit de mouwen te steken (bloemenzaad, ...), om vaker op ontdekking te gaan in eigen tuin (zoekkaarten, loeppotje, ...) of de tuinmicrobe verder te verspreiden in de buurt (tuinhekbordje, zaaddeeltzakjes, sticker, ...)
- **Inwoners betalen niets** voor een tuinadvies op maat. Maar ze gaan wel akkoord om deel te nemen aan de **effectmeting met 4 online vervolgenquêtes**. Hiervan ontvangt de stad **halfjaarlijks een rapport** met alle relevante statistieken.

1.3. Ruime ondersteuning bij lokale communicatie

Om een zo ruim mogelijke doelgroep aan te sporen om in te gaan op het gratis tuinadvies, is een doorlopende lokale promotiecampagne nodig. Deelnemende lokale besturen krijgen daarbij maximale ondersteuning.

- Toegang tot een digitale omgeving vol hoge-resolutiebeelden, voorbeeldteksten, bouwstenen voor social-media-posts, affiche- en flyerontwerpen, persfoto's enzovoort. Deze content krijgt regelmatige updates.
- Zo veel papieren 3-luikfolders over de Tuinrangerwerking als gewenst
- Twee thematische advertentiecampagnes op social media, gericht op lokale tuiniers
- Een Tuinranger "beachflag" en tafellaken om in te zetten op infomarktjes en andere events
- ...

1.4. Minimale impact op de gemeentelijke administratie

Inverde waakt erover dat de workload voor de lokale milieudienst en duurzaamheidsambtenaar tot een minimum beperkt blijft. Het is wel belangrijk dat de deelnemende lokale besturen zich engageren om :

- de lokale infoavond voor kandidaat-Tuinrangers sterk te promoten via de eigen netwerken (bvb milieuvriendelijke raad) en kanalen (lokaal magazine, officiële facebook, nieuwsbrieven, ...). Inverde zorgt uiteraard wel voor de nodige beelden en teksten.
- de nodige lokalen met projector en koffie te voorzien voor de infoavond en het (beperkte) theoretische luik van de Tuinrangeropleiding.
- goed gebruik te maken van de aangeleverde promotiemiddelen om de lokale bevolking aan te sporen een tuinadvies aan te vragen.

2. Impact op het gemeentebudget

2.1. Kostenstructuur

Onderstaande tabel toont het benodigde budget voor een deelname aan het Tuinrangerproject voor 3 jaar.

Budget middelgrote gemeente (20.001 – 40.000 inwoners)			
Kostenposten	Eenheid	Aantal	Totaal
Vaste Deelnamekosten			€ 15.400
Rangerkosten	€ 1.650 per vrijwilliger	4 en tot 2 extra zonder meerkost	€ 6.600
Tuinkosten	€ 40 per tuin	300 target: 75 adviezen per ranger	€ 12.000
Totaalkost 3 jaar (exclusief 21% btw)			€ 34.000
Bovenstaande kosten komen in aanmerking voor 50/50 cofinanciering vanuit het Lokaal Energie- en Klimaatpact			

- Onder de **vaste deelnamekosten** vallen alle kosten die onlosmakelijk samenhangen met deelname aan het project. Dat gaat dan om eenmalige opstartkosten (bvb het rekruteringsproces) en doorlopende supportkosten (voorraadbeheer, effectmeting, communicatieondersteuning, ...). Alsook een aandeel in de ontwikkeling van de Tuinrangers website, de opleiding en het adviesmateriaal.
- De **rangerkost** van € 1.650 per vrijwilliger dekt de opleiding, uitrusting, verzekering en blijvende ondersteuning van de vrijwilligers in het lokale team.

- De **tuinkost** van € 40 per tuin dekt het adviesmateriaal en de safarikit voor elke tuin (twv € 25), en verder ook een forfaitaire onkostenvergoeding van € 15 voor de adviserende vrijwilliger, conform de Vlaamse Vrijwilligerswet.

2.2. Financiële voorwaarden

- Een performante rangerwerking staat of valt bij het vinden van de juiste vrijwilligers. Inverde investeert dan ook veel energie in de rekrutering. Pas wanneer zowel het lokaal bestuur als Inverde tevreden zijn over de gevonden kandidaten, wordt er gestart met de opleiding en worden de eerste kosten aangerekend.
- Na een succesvolle rekrutering factureert Inverde 50% van het bovenstaande totaalbedrag. Het eerste werkingsjaar gaat in op het moment dat de Tuinrangers klaar zijn voor hun eerste echte tuinadvies. Precies een jaar later, bij aanvang van het tweede werkingsjaar, factureert Inverde een tweede schijf van 25%. De derde en laatste schijf van 25% wordt gefactureerd bij aanvang van het derde werkingsjaar.
- Het is niet wenselijk maar wel mogelijk om met een kleinere ploeg te starten indien het gezochte aantal kandidaten niet gevonden wordt. Dit gebeurt enkel in overleg met het lokaal bestuur. In dit geval worden ook enkel de rangerkosten voor het effectieve aantal teamleden aangerekend.
- Inverde verkiest om, indien mogelijk, al van in het begin 1 of 2 bijkomende Tuinrangers op te nemen in het team. Dit om te anticiperen op eventuele uitval. Voor deze extra vrijwilligers worden geen rangerkosten aangerekend.
- Indien het nodig blijkt om Tuinrangers te vervangen in de loop van het project, zal Inverde dit eveneens organiseren zonder bijkomende rangerkosten aan te rekenen.
- Als het beoogde aantal van 75 adviezen per vrijwilliger wordt gepresteerd binnen de 3 jaar, is het mogelijk om bijkomende tuinbezoeken te bestellen (€ 40 per tuin, te bestellen in schijven van 50).
- Omgekeerd geldt ook: indien het beoogde aantal van 75 adviezen per ranger niet gehaald wordt, krijgt de gemeente de teveel gefactureerde tuinbezoeken integraal terugbetaald na afloop van het project.

3. Timing van project Tuinrangers

- September - oktober 2023: formele collegebeslissing (deadline 13 oktober)
- December 2023 – januari 2024: lokale infoavond voor kandidaat-Tuinrangers
- Februari 2024: rekrutering
- Maart – april: opleiding van het lokale rangerteam
- Mei 2024: het lokale rangerteam gaat aan het werk, start van de projectperiode

Nog vragen?

Contact: Werner Van Craenenbroeck (werner.vancraenenbroeck@vlaanderen.be of 0474 69 36 03)

Kantoor

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 75
1000 BRUSSEL

Kantoor Groenendaal

Kasteel van Groenendaal
Duboislaan 1 • 1560 Hoeilaart
T +32 2 658 24 94

Kantoor Gent

VAC Gent • Virginie Lovelinggebouw
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 76 • 9000 Gent
T +32 9 276 21 00